

רחוב וליקסון 8. תל-אביב, טלפון 26765, ת.ד. 136. פועל למברקים; "עולמפרט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שחם בע"מ, ת"א, טל. 31139. החפצה: דוד טרפל ובניו, תל-אביב. חמערות איננה אחראית לתוכן חמודות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

ייתכן לקבל כרטיס-הנחה מבתי-קולנוע, ולא ייתכן להסכים כי שחקנים, המרויחים את לחמם בקופים בוועת-אפם, יערכו הצגות-חינם לילדי-עיתונאים.

כי אדם בעל רצון רע יוכל לחשוב, הסתחלילה, כי זהו ניצול עמדת-כוח ציבורית למטרות פרטיות.

★ ★ ★

אפשר היה לשתוק, אילו היו אלה תור-פעות בודדות. אולם הן מייצגות תהליך-מדיני, אשר מטב לעתונאים האחרים. לתת עליו את דעתם.

עיתונאים מטיילים בעולם על-חשבונן של קבוצות-אינטרסנטים, אשר העתונות נדרשת לדוח באופן אובייקטיבי על מאבקהן. וזה אינו בריא.

עיתונאים בעלי משכורות שגורות למדי, מכהנים באותה שעה קצויני יחסי-ציבור של מוסדות ציבוריים ופרטיים לרוב, עור-כים כתיבת-עמולה ומקבלים בצורה אחרת משכורות שניות והענקות מגורמים אשר העתונות חייבת לדון על מעשיהם באופן אובייקטיבי. אמנם נתקבלה פעם החלטה נגד נוהג פסול זה, שלא בוצעה מעולם.

אולם הברה השוכרת עיתונאי בעל-שם כ"דובר" שלה, האם יפלא הדבר אם היא מקחה, בסתר ליבה, כי העיתונאי הזה ינצל למענה השפעה וקשרים שמקנה מקצועו? בקרב העיתונאים עצמם מתהלכות שמועות מוזרות על כך שתתן פלוגי השמיץ מפעל מסויים, מפני שאותו מפעל שגר עיתונאי של עתון מתחרה כדי לנהל את יחסי-הציבור שלו. אני מקוה שזו שטות — אולם איך נוצר מצב בו שמועות כאלה מוצאות מאמינים? מה היינו אומרים אילו נודע לנו כי ציבור השופטים, למשל, מקבל הנחה במר-עדוני-לילה, או שמותר להם לעבוד כיועצים של חברות מסחריות?

★ ★ ★

שאלה מס' 1: למה זה מגיע לנו? טוראי בצה"ל, המשתכר 15 ל"ל לחודש, משלם עבור כרטיס קולנוע מחיר של 825 פרנטה. יאן זה מחיר-ההנחה, אלא מחירים של מקומות רעים, בשורות הראשונות באולם. כתב מתחיל ומשתכר, לפי תעריף אגודת העיתונאים, משכורת-מינימום של 350 ל"ל לחודש, אם הוא רחוק. זוהי משכורת אשר 80% מאזרחי ישראל — צרכני העיתונים והנשואים לכתיבתם — אינם מעזים אף לחלום עליה, גומע כשיש להם כמה ילדים.

אם כן, מדוע זה מגיע? מה מעמיד את העיתונאי מעל לציבור אותו הוא צריך ל"שרת? מדוע לא ישלם העיתונאי מחיר-מלא? שאלה מס' 2: מדוע הסכימו בעלי-הקול-נוע לסידור זה?

נניח לרע שבבעלי-הקולנוע לא נאחזו ב"אופן פתאמי באהבה עזה ובלתי-רציונלית לעתונאים. איוו סיבה אחרת תיתכן?

אני רוצה לשער כי פעל כאן רצון לשחד ציבור בעלי-השפעה, שימנעו, למשל, מל"תוח ביקורת על הסדרים הפגומים, האדישות והרשלנות הפוגעים עדיין בהנאת המבקר כבתי-קולנוע כה רבים. או שיתמוך, למשל, בדרישות החוזרות והגשונות של בעלי-הקול-נוע מן הממשלה, בענין מתן רשימות חודשים, קביעת מחירי-הכרטיסים ומסיהם.

אני רוצה גם לשער כי פעל כאן הפחד מפני ציבור העיתונאים, מעין מחשבה: אם נסרב להם, מי יודע איך ידפקו אותנו? אולם אם כל זה אינו נכון — נשאר הענין בגדר תעלומה.

★ ★ ★

אני רוצה לעורר כאן בכל הרצינות את בעית המוסר העיתונאי.

העיתונאי הוא בעל השפעה רבה. הוא מופקד על מכשר בעל כוח אידיו. זוהי אחריות גדולה. אין היא צריכה ל"הוביל אותנו בכיוון של מחשב טוטאליטארי, בנוסח חיים כהן, של השלת פיקוח ממשלתי (היינו: של מפלגת השלטון) על העיתונאי.

אבל היא צריכה להמריץ אותנו לפקוח את עינינו ולמתוח על עצמנו ביקורת עצ"מית לפחות כחומרת-ביקורתנו את הזולת.

לא ייתכן כי ציבור העיתונאים יקבל זכויות-יתר מבכוצה של אינטרסנטים — מן יצרני הדבר את אמונן הציבור. לא

מכתבים

יבוא העתון הנכבד שלכם לעבוד אצלני ויראה איך מוציאים לנו הנשמה עד ש"מקבלים הכסף, שלא יטוה אפילו חצי העבודה.

עקיבא נגאר, באר-שבע

יא בריוק

ברצוני להפנות את תשומת ליבכם, במקרה ולא השנתם בכך, שיושב ראש הכנסת ה"חש, ד"ר נחום ניר, אשר הופיע בשער עתונכם כאשר נבחר (העולם הזה 1118), מיהר לכסות מן הדרך הראויה להתנהגותו של יושב-ראש הכנסת. ביום החמישי שעבר הוא היה הדובר המרכזי באסיפה מטעם תא הפקידים של אח"ע—פועלי-ציון בתל-אביב. לפי מה שנכתב ב"למרחב" דנו בסוג הסכימה בדרכי הפעולה לביהרות בהסתדרות. אפשר היה להשתתף בשמחתכם כאשר לא נבחר יושב-ראש הדגש לכנסת ממא"י. אך יוסף שפרוניצק המנוח היום על-מפלגתי, ב"ש שכתב כהעולם הזה, וכוה צירי, לדעתו: להיות גם נחום ניר.

שמעון צרפתי, תל-אביב

שירות חובה

קראתי בעינו רב את מאמרכם על עלילות יעל ריון (העולם הזה 1119) והתפלאתי עד מאוד, שרואק עתונכם הודיע את הפרטים הכבדים אודות יעל, מצא לצאת במאמר הנחה מאין כפוהו, ומדוע, האם משום "כי כולם ספקים להשחירה או משום שזו ה"מנות להכות באלוף? אשר ליעל עצמו, מדוע עליה להכתיש שזו אינה אוטוביוגרף גרפיה? הקטעים שקראתי עד ה"ם אוטוביוגרפיה מצויינת של יעל ריון, והסרובים רק אותם הפרטים הקטנים שרצוני שהקהל הרחב לא ידע אודותם בריוק. יעל, בריוק ל"כ, היחה בריוק באותו נוער חלוצי שידע ל"בר ולא להגשים.

אולם המרניו בכל הפרשה הוא שיעל מוציאה לעו על שרות בנות בצה"ל, כ"ד נראה הדבר ל"מי שרת היה בכספים הסדורני יות של צה"ל, וחבל שרואק בתו של "ה"מטכ"ל לשעבר, שלא ל"א ספק נשפטיא מספיק רשמית בחוץ-לארץ, היכן שלא ידו עים מעלליה האמיתיים, דווקא היא המספדת לעולם הרחב על שרות הבנות בצה"ל. שלא ל"בר על כך שיעל שירתה בצה"ל ה"בר פחות משירתה בצבא האו"ם או הקורפוב ה"רופלומטי.

הכנוו הוא שיעל פקחית בצורה בלתי ריגלה, אבל הבוח סניא? האם תפסיככם לעורר נערות מסוגה של יעל ריון?

אחת משישים הבנות בצדיף הגדול של אריאל רון בצה"ל, דינה ליון, ירושלים

קראתי את מאמרכם על ספרה של יעל ריון, ואני חושב שנישחכם העי אובייקטיבי ביה בהחלט. אבל זה שאתם כותבים בא"ש בעית-הלשון, בה נכתב הספר, אפשר היה ל"מנוע, זה לא נכון. לתרגם היתה צריכה לאנגלית ולא לעברית. אני לא קורא ל"ה יציאה לחברה קוסמופוליטית בארצות המערב, אני קורא ל"ה סנוכיים פרובינציאלי. יש הרבה עמים קטנים שארצם היא קטנה. ישעתם ותרבותם היא ר"ה. למרות זאת צעיריהם יוצרים בשפתם ובונינם את תר-בותם. ולכסוף כמטר למסקנה הכללית "הנעתם אליה. ואני שואל, האם אפשר ל"ה הצדיק את הכל, את העליקות והבריחה מהחזית? כי מה שהצעירים פסוגה של יעל ריון עושים זה לא מרד, אלא עריקות.

חילל לשעבר, תל-אביב

... כל הכבוד ליעל ריון ול"ו רק בש"א אומץ ליבה לפרסם פרטים הנוגעים בא"ש יותו של אחד האישים המופלגים ביותר בעולם.

שבתי קדוש, חיפה

רוב מהומה על לא מאומה — כ"ד היתי מנייר את הספרה שקמה סביב ספרה של יעל ריון. יש ל"י ספק רב, אם היה שמה של המחברת שם אחר מאשר שמה של יעל, אם מיישהו ככלל היה מכ"ם על הספר.

צ. רינת, תל-אביב

רצח העריה

מתי תרפו מלרוש בעינו מלווה העליה, ומתי תחללו להתנרות בלשון שנונה וחריפה, התנרות בה אתם משרתים בעצם את המשטר הנוכחי? אמנם מעלכם כביר הוא, אך לא יכירונו מקומו במדינה של אנרכיה וחוסר, כי איש אינו שומע ואינו מניב על מה שכותבים.

יוסף אטולין, אשקלון

להאשים את בוגדוריון ושותפיו כי יזמו את הפירסומת העצומה סביב העליה (העולם הזה 1120), רק כ"ד לגרום בעקיפין לה"פ סתתה, זו אינה רק האשמה מאקיבילית, אלא גם הלוקת מחמאה מיותרת. אינו מאמין ישנם מוכשרים עד כ"ד.

מ. משה, חיפה

... מנהיגי מס"י מוספים חטא על פשע, אחרי שנרמו בפיספוסיהם היוהרניים לרעש שהביא להפסקת העליה, הם שוב פותחים בעעקה: תפסו את הנגב — ל"א תנאומים הפסיקו את העליה, "אומרים הם, "אלא הפירסומת שעשו לה העתונאים הורים שנהרו לוינה לכסות את נהירת העולים מרוסניה." יש ל"י שאלה למנהיגים אלה: מי שלח את עתונאי העולם לוינה על-מנת לכסות את בוא העולים? כלום לא נעשה הדבר ביומחה של ממשלת ישראל? כלום לא שלחה המ"י בית היוהרות המאוחדת על השכונה ע"י נאים אמריקאיים לוינה על-מנת שיכתבו כתבות אשר יכבירו את זרם התרומות? כלום לא שלחו בארץ עתונאים ישראליים לוינה לאותה מטרה? מוכב על כך שיופסקו להשחשט בתריון טפילי של שוק מנכ"ר את אשמתם.

ד. א., תל-אביב

העברית אינה מכירה את המילה פינסו. המופיע במאמר רצח העליה. ארדבא, היא סולדת ממנה ומשכמותה. בעברית אפשר ל"ה ל"דמום, לנכב רבדים ולסוח ספל. לפנסו אפשר רק כענה המונית (פלנג) שאינה מקדמת את הרינסאנס התרבותי ה"נכפף ואינה מקילה על המועקה והממנכ פהם נמלט עמוס ק"ו.

ראובן קריץ, מולדת

עדים ביער

מצאתי את כתבתו של שלום כהן על פועלי הרחק (העולם הזה 1120) מאלפת ומ"ס קולות. כתבה זו העלתה בכורוני את כתב-תיכס הנדליות על נושאים כמו נכית כספים באמצעות תרומות למען מוסדות, שא"ש אינו שואל לשמם, וכ"ד את יומיו של העני כמי שהשתקפו בעיני הרבוי המערכת ששחקן את התפקידים האששים. מה שמעניין אותי לדעת הוא, מי הוא שידע על הפעונו של שלום כהן באותו יום נשום וקודר בלשבת העבודה, על-מנת ל"צלמו כשהוא מניש ל"י פקידו את הפתק?

אליהו אמיר, טבריה

צלם המערכת שליווה את פועלי הדחק לצורך צילומים מבלי שיוהה את שלום כהן כחברו.

סופיסוף עושים אנשי העולם הזה פעולות חיוביות לכניו הארץ ונוטעים עצים ביערות הקרוהקיימת.

ברוך שביב, תל-אביב

כתבתו של שלום כהן על פועלי הדחק, חושפת עולם חדש ובלתי מוכר כמעט ל"י תושבי הארץ הוותיקים. אני סבור שטוב ישנו קוראים אם אחרי שימסרו לקרוא כתבה זו, יצאו בעצמם לעבוד יום יומיים במחיצתם של פועלי הרחק, ואז יכירו י"ו תר טוב גם את ישראל האמיתית, השונה מכפי שאי נראית בהחוג דינונוף או בחג"י נ"ת העשור בראי"ה.

א. ברוך, תל-אביב

קראתי בעתון שלכם כותבים שמועלי דחק ל"א עושים עבודה טובה, ישלום בוסו שצ"ד כ"ם לעבוד ומנצלים את הכסף של המדינה.

לפני חודש נידונו שדוש צעירות ישראליות בעוה החמש שנות מאסר על הסתננות לשטח המצרי. אחת מהן היתה אהובה רגנית, שעיתונאי מצריים כינוה בתואר "המרגלת היפהפיה". בשנים האחרונות לפני שהסתבכה בהרפתקה זו, כתבה אהובה יומן על קורותיה ולבטיה, העומד להתפרסם ב"העולם הזה".

יומנה של אהובה

הוא מיסמך אנושי המעורר למחשבה — וידויה ש"י צעירה, בת משפחה ירושלמית מכובדת ממוצא כורדי, פקידה במשרד ראשיהממשלה, מועמדת לקצונה בצה"ל, אשתו של קצין צנחנים שהתגרש ממנה, צברית המעורה בארץ שהתדרדרה בהדרגה מחיים מסודרים לחברה מופקפקת — עד שהגיעה להרפתקה שיצרה תקרית בינלאומית.

בפרסמו יומן זה, מקווה "העולם הזה" להפנות את תשומת-הלב הציבורית ללבמי חלק מסויים של הדור הצעיר, שהתדרדרותו מסכנת את עצמו ואת המדינה.